

Zavod za dentalnu morfologiju
 Stomatološkog fakulteta Zagreb
 predstojnik Zavoda: pred. dr M. Čatović

Prekobrojni mandibularni inciziv

M. ČATOVIĆ

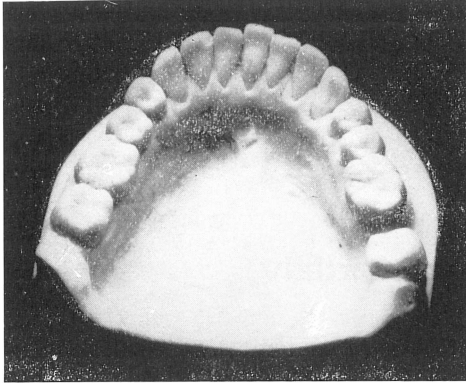
UVOD

Prekobrojni zubi mogu se naći u bilo kojem dijelu zubnog niza. To je relativno rijetka anomalija, a nisu poznata ni mnoga klinička istraživanja, jer je praktično značenje prekobrojnih zuba maleno. Istraživanje prekobrojnosti zuba otežano je time što stariji podaci iz literature nisu argumentirani rendgenskim snimkama, a podaci koji su pak bazirani samo na rendgenskim snimkama, ne mogu se uzeti kao potpuno sigurni, jer sjena prekobrojnog, može biti prekrivena sjenom jednog velikog normalnog zuba.

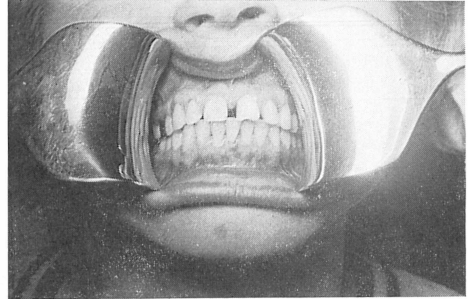
Podjela prekobrojnih zubi na temelju njihovog oblika, već je davno učinjena. Benagi¹, na primjer, dijeli prekobrojne zube u supranumeričke i suplementarne. Pojmom suplementarnih zubi obuhvaćaju se prekobrojni zubi koji su svojim oblikom analogni normalnim zubima, a pojmom supranumeričkih prekobrojnih zubi obuhvaćamo sve prekobrojne zube, koji se razlikuju svojim oblikom od normalnih zubi: konoidne zube, tuberkuloidne zube (koji kao da se stvaraju iz fuzije nekoliko konoidnih zubi), infundibuliformne zube itd. Međutim, Meyer³ prihvaća podjelu prekobrojnih zuba na eutipične i distipične zube, tvrdeći kod toga da upotrebljavani izrazi supranumeričan i suplementaran nisu dobri te smatra da je bolje upotrebljavati izraze eutipičan ili eumorfan s jedne strane i distipičan, dismorfan, amorfan ili aplastičan s druge strane. Mi ćemo se u daljnjem tekstu služiti izrazima eutipičan i distipičan, smatrajući da su izrazi koje predlaže Meyer² dovoljno precizni i jasni. Prekobrojni zubi eutipičnog morfološkog oblika, tj. zubi, koji odgovaraju normalnom obliku zuba, nađu se mnogo rjeđe nego zubi distipičnih morfoloških oblika. Distipični zubi imaju u većini slučajeva klinast oblik, maleni su i imaju jedan korijen, koji je ravan i šiljast, dok je kruna obično koničnoklinasta ili ima malu kvržicu umjesto šiljka.

PRIKAZ SLUČAJA

Pri pregledu zubi kod pacijentice A. M, 33 godine stare, autor je pronašao pet sjekutića u donjem frontalnom nizu (sl. 1). Analizom okluzije, utvrđeno je

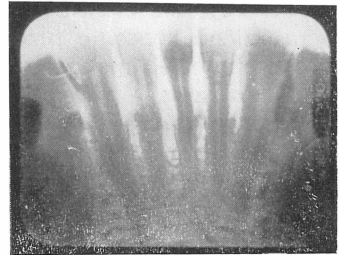

Sl. 1. Model donje čeljusti. U fronti se vidi pet inciziva.

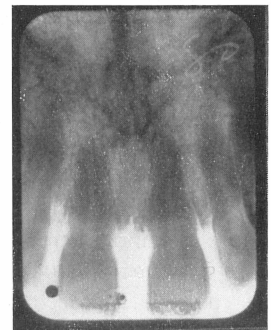
Sl. 2. Frontalna snimka obiju čeljusti pacijentice u centralnoj okluziji. U donjoj čeljusti se nalazi pet inciziva, koji su postavljeni simetrično u odnosu na medijalnu liniju. Karakterističan je položaj donjeg centralnog inciziva, koji se nalazi u okluziji sa oba gornja medijalna inciziva.

Sl. 3. Rendgenska snimka donjih inciziva. Na snimci se vidi pet mandibularnih inciziva, jednakih po obliku i veličini. Povećanje snimljenih elemenata koje se primjećuje u distalnom smjeru, nastalo je uslijed zakrivljenosti filma u toku snimanja.

da u gornjoj fronti postoji protruzija sa naglašenim interdentalnim prostorima (sl. 2). Analiza rendgenske snimke gornje fronte (sl. 3), dala je nalaz, koji se

Sl. 4. Rendgenska snimka gornjih inciziva. Na snimci se u incizalnoj regiji ne primjećuju nikakve formacije, koje bi dale naslutiti postojanje impaktiranih prekobrojnih zubi. Uočljiva je jaka dijastema između medijalnih inciziva.

u potpunosti podudarao s nalazom dobivenim na temelju inspekcije, prilikom prvog pregleda pacijentice. Rendgenska snimka donje fronte (sl. 4) pokazala je da se u fronti nalazi pet sjekutića istog oblika krune kao i korijena.

DISKUSIJA

S i c h e r³ smatra da postoje tri tipa prekobrojnih inciziva. Kod prvog tipa prekobrojnog inciziva on tvrdi da razvoj lingvalnog tuberkula može napredovati tako daleko, da on postane odvojen od zuba i stvori prekobrojni zub klinastog oblika, s tankim korijenom, smješten u pravilu lingvalno i u velikoj blizini zuba od koga je proizašao. Drugi tip prekobrojnog inciziva po S i c h e r u³ nalazi se na medijalnoj liniji, ili sasvim uz nju. On može postojati na jednoj ili na obim stranama, može biti smješten između dvaju medijalnih inciziva, ili lingvalno od njih, a rijetko na njihovoj labijalnoj strani. Takav tip prekobrojnog inciziva S i c h e r³ naziva meziodens radi njegove mezijalne pozicije od medijalnog inciziva. Konačno, treći tip prekobrojnog inciziva rezultira iz udvostručenja jednog inciziva, najčešće lateralnog inciziva. Takav prekobrojni zub može biti jednak normalnom incizivu, ili može biti reduciran u različitim stupnjevima. D e J ó n g e⁴ također naglašava da je za identifikaciju jednog meziodensa presudan njegov odnos prema ostalim frontalnim zubima, međutim, G i j s e l (cit. po D e J ó n g e u⁴) smatra da se svaki dopunski sjekutić donje čeljusti, eutipičan ili distipičan, može označiti kao mandibularni meziodens. M e y e r², kao i D e J ó n g e⁴ slažu se u konstataciji da su prekobrojni zubi veoma rijetka pojava kod zubala mlječne denticije. Međutim, za zubalo druge denticije, M e y e r² iznosi statističke podatke S t a f n e s a, koji je na 48550 rendgenskih snimaka našao ukupno 500 prekobrojnih zubi kod 441 osobe. Najviše prekobrojnih zubi, prema toj statistici, pronađeno je u frontalnoj regiji gornje čeljusti — 426, dok ih je u frontalnoj regiji donje čeljusti pronađeno svega 10. M e y e r² navodi slučaj, gdje je također pronađeno pet donjih sjekutića u jednom redu. Distalna tvorevina kod očnjaka bila je nešto manja od mezijalnog susjeda, koji je bio analogan lijevom sjekutiću. Osim toga, zubni je niz bio malo potisnut prema lijevoj strani čeljusti, tako da se s nepotpunom sigurnošću predmnijevao prekobrojni zub kraj desnog očnjaka. U slučaju, koji je u ovom prikazu iznesen, ne postoji morfološka razlika između pojedinih donjih inciziva, a njihova pozicija je potpuno simetrična (Sl. 2) te je uslijed toga nemoguće utvrditi, koji je od tih donjih sjekutića prekobrojan.

ZAKLJUČAK

Na temelju analize okluzije, odnosa donjih inciziva prema medijalnoj ravni, njihovog oblika i analize rendgenskih snimaka, ne može se utvrditi koji je od donjih pet sjekutića prekobrojan zub.

Sadržaj

Autor je pronašao kod jedne pacijentice pet mandibularnih inciziva, koji se međusobno nisu razlikovali. Arcus dentalis inferior bio je simetričan u odnosu na medijalnu ravninu, te se uslijed toga nije moglo zaključiti koji je od pet mandibularnih inciziva prekobrojan zub.

Summary

A SUPERNUMERARY MANDIBULAR INCISIVE

The author presents a case with 5 mandibular incisor teeth without any difference between them. The mandibular dental arch was symmetrical about the midplane so that no conclusion could be made as to which one of the five incisor teeth was a supernumerary tooth.

Zusammenfassung

EIN ÜBERZÄHLIGER UNTERER SCHNEIDEZAHN

Der Autor hat bei einer Patientin fünf Schneidezähne im Unterkiefer feststellen können die in ihrem morphologischen Aufbau keinen Unterschied aufwiesen. Der Arcus dentalis inferior war in Bezug auf die mediane Linie symmetrisch gestaltet, daher war es nicht möglich nachzuweisen welcher von den fünf Schneidezähnen als überzählig anzusehen ist.

LITERATURA

1. BENAGIANO, A.: Patologia Dentale, str. 98-102, Istituto bibliografico Italiano, Roma 1945
2. MEYER, W.: Die Zahn-, Mund- und Kieferheilkunde, str. 667—657, Urban und Schwarzenberg, München, 1958
3. SICHER, H.: Oral Anatomy, Mosby, St. Louis, 1960
DE JONGE, Th., E.: Der Mandibuläre Medioidens, SMfZ, 76 : 14, 1966